

POSTANOWIENIE

Dnia 2 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie **M.B.** i **P.K.**,
oskarżonych z art. 107 § 1 k.k.s. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 2 października 2024 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w Bolesławcu
zawartego w postanowieniu z dnia 13 czerwca 2024 r., sygn. II K 310/23,
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

wniosek uwzględnić i sprawę oskarżonych M.B. i P.K. przekazać
do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Jeleniej Górze.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 czerwca 2024 r. Sąd Rejonowy w Bolesławcu wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie niniejszej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, tj. Sądowi Rejonowemu w Jeleniej Górze. W uzasadnieniu wniosku wskazano, że dotychczas w sprawie sąd rozpoznawał sprawę o sygn. akt II K 310/23 na trzech terminach rozpraw, jednak postępowanie nie może być zakończone z uwagi na stan zdrowia oskarżonego M.B., z powodu, z którego nie stawia się on na rozprawach. Obrońca oskarżonego za każdym razem wnosi o odroczenie terminu oświadczając, że

oskarżony chce złożyć wyjaśnienia i brać udział w rozprawie; sprzeciwia się też udziałowi oskarżonego w rozprawie w trybie wideokonferencji w Sądzie Rejonowym w Jeleniej Górze, tj. w miejscu jego zamieszkania, w którym - zgodnie z opinią biegłego sądowego neurologa z dnia 16 kwietnia 2024 r. (k. 1118-1124 t. VI) - mógłby się stawić (oskarżony M.B. faktycznie stawia się na rozprawy i czynności z jego udziałem na terenie Jeleniej Góry). Aktualnie nie jest znany termin, w którym stan zdrowia oskarżonego M.B. poprawi się na tyle, że będzie mógł on brać udział w rozprawie, stawiając się osobiście w Sądzie Rejonowym w Bolesławcu. Sąd nadmienił również, że mając na uwadze powyższe oraz okoliczność, iż współoskarżony P.K. stoi on pod zarzutem pomocnictwa M.B. do popełnienia przestępstwa, zgodnie z art. 34 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. ich sprawy powinny być połączone we wspólnym postępowaniu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Inicjatywa Sądu Rejonowego w Bolesławcu zasługiwała na uwzględnienie i sprawę należało przekazać do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

W jednolitym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że kryterium "dobra wymiaru sprawiedliwości", które stanowi podstawę do przekazania sprawy innemu sądowi w oparciu o przepis art. 37 k.p.k., należy wiązać również z tym, że w sprawie materializuje się ryzyko nierozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy bez zbędnej zwłoki na skutek wystąpienia trudności związanych ze stanem zdrowia oskarżonego (stwierdzonym opinią lekarską), który uniemożliwia mu stawiennictwo w sądzie właściwym miejscowo, a czyni realnym udział w postępowaniu w innym sądzie, bliższym miejsca jego zamieszkania (zob.m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 17 marca 2021 r., sygn. IV KO 8/21, SIP «Legalis» nr 2580293; z dnia 10 lutego 2021 r., sygn. III KO 5/21, SIP «Legalis» nr 2532385; z dnia 4 lutego 2021 r. sygn. IV KO 139/20, SIP «Legalis» nr 2532453, z dnia 16 maja 2018 r., sygn. V KO 30/18, SIP «Legalis» nr 1781836).

Z opisaną wyżej sytuacją mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie. Jak wynika z opinii biegłego sądowego neurologa dr. n. med. K.G. z dnia 16 kwietnia

2024 r. (k. 1118-1124 t. VI), aktualny stan zdrowia oskarżonego M. (stan po leczeniu operacyjnym łagodnego guza śródrdzeniowego (Schwannoma) z urazem rdzenia kręgowego oraz wtórnymi zaburzeniami) pozwala mu na branie udziału w rozprawach jedynie na terenie miejsca zamieszkania, tj. J. W przypadku rozpraw odbywających się w innych miejscowościach – zdaniem biegłego – oskarżony powinien uczestniczyć w nich zdalnie. Biegłemu trudno było precyzyjnie ocenić, jak szybko odczuwane przez oskarżonego dolegliwości bólowe mogłyby ustąpić na tyle, aby nie utrudniać mu uczestnictwa w rozprawach sądowych poza miejscem zamieszkania. Jednak uwzględniając dotychczasowe tempo jego rekonwalescencji szacował ten okres na około 3-6 miesięcy od daty badania (tj. 21 marca 2024 r.), nie mając całkowitej pewności. W zakresie zwolnień lekarskich i zaświadczeń od lekarza sądowego biegły zaopiniował, że były one zasadne. Również z przedłożonej do akt sprawy przez obrońcę oskarżonego opinii sądowo-lekarskiej wydanej przez biegłego sądowego dr n. med. J.T. w dniu 15 maja 2024 r. w innej sprawie karnej oskarżonego (II K 90/22) toczącej się przed Sądem Rejonowym w Wołowie, wynika, że aktualny stan zdrowia oskarżonego M.B. związany z zaawansowaną chorobą nowotworową stanowi przeciwwskazanie do brania udziału w postępowaniu karnym; oskarżony w dalszym ciągu jest w trakcie specjalistycznego leczenia (k. 1148 t. VI). Już tylko te okoliczności, obok usprawiedliwionego niestawiennictwa oskarżonego na wszystkich (trzech) terminach rozprawy oraz wideokonferencji w dniu 4 czerwca 2024 r. (k. 1148 t. VI), wskazują na realne ryzyko nierozpoznania przedmiotowej sprawy przez sąd miejscowo właściwy bez zbędnej zwłoki. Trudności związane ze stanem zdrowia oskarżonego, nie uniemożliwiają mu jednak udziału w postępowaniu w innym sądzie, tj. sądzie miejsca jego zamieszkania (w J.). Jak wskazał sąd wnioskujący w uzasadnieniu wniosku, M.B. w dniach 27 maja 2024 r. i 29 maja 2024 r. osobiście stawiał się w Sądzie Okręgowym na ogłoszenie wyroków w sprawach VI Ka 871/23 oraz VI Ka 36/24. Ponadto, z informacji sądowi wiadomych z urzędu, M.B. w dniu 27 maja 2024 r. stawiał się również na czynność przedstawienia mu zarzutów i odebrania od niego wyjaśnień w czterech postępowaniach karnoskarbowych prowadzonych przez [...] Urząd Celno - Skarbowy w W. [...] Referat Dochodzeniowo - Śledczy w Z. (czynności te odbyły się również w J., gdzie osoba

reprezentująca oskarżyciela specjalnie przyjechała do miejscowości zamieszkania M.B., z uwagi na jego stan zdrowia).

Wobec powyższego, celem usprawnienia procedowania, za słuszny należało uznać postulat sądu właściwego miejscowo i sprawę przekazać innemu sądowi równorzędnemu na podstawie przepisu art. 37 k.p.k. Z uwagi na stan zdrowia oskarżonego, warunkiem zakończenia procesu w rozsądnym terminie jest przekazanie sprawy do rozpoznania temu sądowi równorzędnemu, który z uwagi na swoje usytuowanie (możliwość dojeżdżania oskarżonego na rozprawy przy jego stanie zdrowia) czyni realnym udział oskarżonego w postępowaniu oraz możliwość przeprowadzenia postępowania. Nadmienić należy, że wprawdzie *de lege lata* obecność oskarżonego na rozprawie nie jest już - jak to było dawniej - obligatoryjna (art. 374 § 1 zd. pierwsze k.p.k.), to jednak w interesie wymiaru sprawiedliwości leży stworzenie takich warunków organizacyjno-technicznych, by uprawnienie podsądnego do aktywnego uczestnictwa w postępowaniu i realizowania prawa do obrony (przez udział w rozprawie sądowej) miało charakter rzeczywisty, a nie iluzoryczny. Do wystąpienia ryzyka tego typu niepożądanych deformacji prawa do obrony (w tej warstwie, w której prawo to może być przez oskarżonego realizowane przez aktywne uczestnictwo w rozprawie sądowej) mogłoby dojść, zważywszy na kłopoty z dotarciem przez oskarżonego do sądu właściwego miejscowo wynikające z (potwierdzonego w dokumentach medycznych) stanu zdrowia oskarżonego, niewątpliwie utrudniające mu podróżowanie na dłuższe odległości (odległość pomiędzy J. a B. to ok. 55 km.; tj. godzina jazdy samochodem). Uwzględniając z tych powodów inicjatywę sądu miejscowo właściwego sprawę oskarżonych M.B. i P.K. przekazano do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Jeleniej Górze.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie.

WB.

[ms]

